

Délvidék

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

A magyar hősök lelke.

Aki lelkében valamely erkölcsi eszmének lobogó lángját hordja és azért él, dolgozik, fárad, vérzik és ha kell, meghal: az hős. A hős az eszméért, melynek szolgálatába állt, az igazságért, a haza határainak sérthetlenségéért mindent feláldoz, a kedves otthon kényelmét, a családi szeretet melegét, az élet minden örömét, sőt áldozatul hozza a legnagyobbat, amit az ember hozhat, feláldozza életét is. Most az ilyen áldozatos hősök atmeszféréjében élünk.

A béke csendes napjaiban minden kincsünket a földből kapjuk. Onnan táplálkozik az életet adó buzakalász, onnan gyűjti illatát minden szin-pompás virág. Onnan bányásszuk a meleget, a ragyogást adó kincseket. Most minden értéket visszafizetünk az anyaföldnek. Legdrágább kincseinket, hőseinket temetjük a föld mélyébe. Mint a dércsipe falevél, úgy hullanak legjobbjaink a hosszú harc alatt. A falevél lehull, az avart betemeti a földre az őszi szél, de az erdő, melyben a falevél született, élt és meghalt, leveleinek hullájából új életre kap, örök életü marad. Az élet erdőjéről most sok drága levél leválik, azért, hogy a hazának örök élete legyen.

A nemzet fejlődésében a csendes, de intenzív munka nem kevésbé fontos, mint a lángelmék kimagasló alkotásai. A lángész korszakot alkotó eszméi adják meg a világ kulturális fejlődésének fényét, tündöklő varázsát, de, hogy ez ezerméretű valóban áldást hozzanak az emberiség számára, ahhoz a kisemberek kitartó, lankadatlan munkája kell. A nagy csaták megtervezése, a különböző fegyvernemek csoportosítása, a támadás időpontjának meghatározása a lángeszű hadvezér feladata. Ez egy nagyszabású, minden csodálkozásunkat ki-

váltó szellemi munka, de nem hősi cselekedet. A hősök amaz egyszerű, kötelességtudó emberek között vannak, kik a lelkükben lobogó eszmékért rohamra mennek, akik fáradnak, éheznek, fáznak, véreznek, meghalnak. Olyanok ők, mint az akácfa fürtös virága: nem illik gomblyukba, vázába sem való, de a fán

tisztaságot, illatot, szépséget lehel. Normális időkben alig vesszük észre az élet egyszerű hőseit. A mostani világegés azonban rávilágít a lelkükre. Ennél a fénynél láttuk meg, hogy lelkük tele van erővel, elszántsággal, hittel, bizalommal, kötelességtudással, szépséggel, ragyogással.

Pétervár tele van gépfegyverekkel.

Kopenhága, november 15. A Morning Post pétervári levelezője ezt jelenti lapjának:

Az orosz fővárost most a legforgalmasabb közlekedési pontokon barrikádok mögött felállított gépfegyverekkel kormányozzák. A leninista fölkelés katonai operációhoz hasonlít. Az új kormány mellé pártolt tengerészek és szárazföldi katonák fegyelmeztettek és feltétlenül megbízhatók. Az új helyzet a Kerenszki-uralom alatt fenállott zavaros állapotokhoz képest határozott javulást jelent.

Kerenszki titkos szerződése a nyilvánosság előtt

Basel, nov. 15. Svájci lapok azt a hírt kapták Stockholmból, hogy az új orosz kormány vasárnap nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a Téli Palotában megtalálták Kerenszki három titkos szerződését, amelyek a háború folytatására vonatkoznak. Már a legközelebbi napokban nyilvánosságra fogják hozni a szerződéseket azokkal a titkos szerződésekkel együtt, amelyet a cári kormány 1912. és 1916. között kötött.

Primolanót elfoglaltuk.

Hivatalos jelentés: Csapataink tegnap bevonultak Feltrebe és Fonzasoba. A Sugana-völgy két oldalán Scheuchenstuel gróf tábornagysereg hadserege hatalmasan kiépítette az utóbbi napokban elért sikereket. Hadosztályai elérték Primolanót és miután még tegnapelőtt bevették a Monte Longarát, nagy hőben rohamaal elfoglaltak több védelmi művet Asiagotól keletre és bevették a Monte Lisseren fekvő páncélerődöt. Az olaszország ellen harcoló szövetséges haderők immár az Adriától a Pasubióig mindenütt ellenséges földön állanak. A Ledro tónál rohamcsoportjaink kivetették az ellenséget két támaszpontjából, amely alkalommal foglyok és géppuskák maradtak kezünkön.

Nem sikerül a berni békekonferencia.

Bécs, nov. 15. A berni békeértekezlet, amelyet már több ízben, legutóbb november 21-ére halasztottak el, nem ígérkezik eredményesnek. Plener Ernő báró, aki tagja a végrehajtó bizottságnak, kétségesnek tartja, hogy a konferenciát egyáltalában meg fogják-e tarthatni.

Kerenszkit kézrekerítése

után kivégzik.

Berlin, nov. 15. Az orosz belső háborúról ideérkező táviratok homlok egyenest ellenkeznek egymással aszerint, hogy Rotterdam vagy Stockholm keresztül érkezik-e ide. Az angol forrásból származó hírek a maximalisták helyzetét egytől-egyig rossznak mondják. Megbízhatóságukhoz azonban sok szó fér, mert vagy tényleg Pétervárról származnak s akkor csak azt bizonyítják, hogy az új rezsim liberálisan kezeli a táviratcenzurát, amiből az is következik, hogy még az új rezsim van hatalmon, vagy pedig egyszerűen minden alapot nélkülöző kitalálások.

Stockholmban át jelentik, hogy a bolsevikiek nagy hazaárulási pert indítanak a régi kormány elfogott miniszterei ellen. Az is kétségtelen, hogy Kerenszkit kézrekerítése után rögtön kivégzik.

Az angolok nem támogatják az oroszokat.

Amsterdam, november 15. Londonból jelentik, hogy az angol kormány azoknak a szállítógőzösöknek, amelyek hadianyaggal és élelmickekkel utban vannak Archangelszk felé, azt a parancsot adta, hogy térjenek vissza Angliába anélkül, hogy rakományukat partra tennék.

Röggódnak a franciák a titkos szerződések közzététele miatt.

A francia kormányajtóban nagy aggodalom jut kifejezésre annak a hírek kapcsán, hogy Kerenszki megtalált titkos szerződéseit közzé fogják tenni.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

A sors elintézte...

Dr. Biró Károly sk.

Nem egyszer irtuk már meg, hogy a szabadkai politikai élet fertőjébe betulladt minden erkölcsi lehetőség ahhoz, hogy városi hatóságunk előtt valaki más is érvényesülhessen, mint aki nem vonható bele a nálunk folyó politikai trojanicának, a sógori tisztelés és becsülés büzös légkörébe.

Ennek a fojtó szagu bűznek lett áldozata *Krisse József* dr. főjegyző. Beesületes, munkás napjai után, amikor elérte karrierjének azt a fokát, melyet a megbecsülés juttatott számára, ki lett üldözve a sötét éjszakába, ahol ellenségeinek eszeveszett üldözése elől a háboru, a vértenger ingoványai közé menekült. Nem volt, aki segítségére sietett volna. Akik tehettek volna valamit, kájjául vigyorgtak sorsa fölött, akik pedig szerették, nem tehettek semmit.

Es most következik a sors csipős szarkazmusa. *Krisse József* dr., mikor kiment a haretőrré, felesége számára kérelmezte, hogy fizetésének $\frac{2}{3}$ részét utalják ki számára. A kérvény megérkezett a magas városi hatósághoz, de el-kárhözott, mert letaszították a purgatórium fenekére. Elnyelte egy asztalfiók mélysége, hol már kezdett beletemetkezni a városi akták lepedőjébe, a feledés porrétegébe.

Közbe szólt a sors. *Krisse József* igaz fájalmunkra egy buta golyó áldozata lett. Az akták erre előkerültek és a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen a sors hatalma önmagára apellált, mert *Biró Károly* sajátkezű írása került rájuk: *A sors elintézte... dr. Biró Károly sk.*

Palics, a gazemberek Eldorádója.

- Nyavalyatörések a sötét utakon. -

(Saját tudósításunk.) Sokszor irtunk már arról, milyen züllöttek a közbiztonsági viszonyok Palicson. Legutóbb már Budapestről járt lenn egy betörő, mert azt az értesülést nyerte, hogy itt könnyen és bátran lehet betörni.

Ha kutatjuk ezeknek a rossz viszonyoknak az okait azok legfőbbjét a Palicson uralkodó egyiptomi sötétségben találjuk meg. Szivszorongva mennek haza Szabadkáról a palicsi lakosok — akik pedig jó nagy számmal vannak — úgy délután fél öt órától fogva, amikor már korom sötétség van. Nem tudhatja senki, melyik pillanatban ütök le az uton.

Este öt órán túl semmit sem lehet látni a vak éjben. Csak lámpával járhatnak a palicsiak, de ez is veszedelmes, mert nem sok biztonságot nyújt. Tegnapelőtt, hogy az a nagy eső volt, irtózatos víztömegekbe léptek, akik öt órakor, vagy később jöttek haza a városból. Sokan panaszkodnak, hogy a nagy rémülettől nyavalyatörést kapnak ebben az afrikai kulturálan helyzetben. Pedig a város oly könnyen segíthetne a bajon! Csak egy-két lámpa kellene a palicsi forgalmasabb utakra, például a földmivesszkola felé vezető utra és az állomásról a kereszt előtt elvezető utvonatra. Csak 4—5 lámpa, ez az egész és némileg segítenének a helyzeten. Nagyon ajánljuk ennek a dolognak a megvitatását és sürgős reparálását a városi tanács figyelmébe.

Szép születésnap ajándék.

— Fekete Dénes visszakapja elkobzott árult? —

(Saját tudósításunk.) Nagy öröm ért ma egy becsületos szabadkai kereskedőt, Fekete Dénest, akinek 6 hónappal ezelőtt elkobozták, névtelen följelentés után, mintegy 200 ezer K értékű árúját. Ma, éppen Fekete Dénes születésnapján, a Pamutközpont arról értesítette a várost, hogy tévedett. Már tudniillik a Pamutközpont tévedett.

Azt írja most a Pamutközpont a városi tanácsnak, mely Fekete Dénes ügyében legközelebb fog másodfokon ítéletet mondani, hogy amennyiben azért indították volna meg Fekete Dénes ellen a kihágási eljárást, mert az elkobzott árúkat nem ajánlotta föl a Központ részére, akkor kéri a Pamutközpont a Fekete Dénes ellen indított kihágási eljárás megszüntetését.

Az árúk lefoglalása és elkobzása ugyanis a Pamutközpont szerint tévedésen alapszik, mivel Fekete Dénes később igazolta nála, hogy ő igenis fölajánlotta árult a

Központ részére és ez a Központ könyveiből ki is tűnik. Mikor ott jobban utánanéztek a dolognak, akkor vették észre, hogy megtörtént a kötelező bejelentés.

A Pamutközpont most tehát beismerte, hogy följelentését annak idején tévesen tette meg. Mindenestre érdekes egy Központnak ilyen értesítése, holott ő tette a följelentést és kérte a kihágási eljárást megindítását.

Most már érdeklődéssel várjuk a városi tanács ítéletét, mely nagy választat elé van állítva. Neki kell itélkeznie afölött, elfogadja-e a Pamutközpont egyszerű értesítését az ügyben döntő bizonyítéknak. Akik azonban ismerik Fekete Dénest, bizonyára mind örülni fognak, ha visszakaphatja árult, különösen mert hiszen azokat be is jelentette a Központnak és így a legesekélyebb büntetendő cselekményt sem követte el.

Szárított sertéstrágya Ausztriának.

— Miért állnak sárban-vizben az asszonyok a városi zsirüzlet előtt? —

Két kis mezitlábos leányka állott tegnap egész délután az egyik palicsi villamos megállónál és minden kocsi érkezésekor mohón várt. Este 7 órakor az esőben és korom sötétségben megkérdeztük a didergő gyerekeket, kit várnak. Anyjukat várták, aki még kora reggel bement a városba lisztért és zsirért, de még most sem jött haza. Nyilván sokat kell várnia a zsirra — mondotta a nagyobbik, 7 esztendő leányka. Es várták a gyerekek tovább

Anyuk pedig ott állt egész nap a városi zsirüzlet előtt, hol százával tolongott egész nap a szegény nép, lesve azt a pár deka zsirt, amely kijut azoknak a boldogoknak, kiket nem utasítanak vissza késő este azzal, hogy jöjjenek majd holnap, mert ma már bezárják az üzletet.

A városi hatóság és általában az Orsz. Közélelmezési Hivatal erélytelenségének köszönhető, hogy a sárban, esőben napokig kell ácsorogniok a szabadkaiaknak pár deka zsirért, mikor Szabadkán elegendő a zsir, sőt annyira elég, hogy bőven jut belőle Ausztriának is.

Tegnap ugyanis egy névtelen följelentő levelet irtak a szabadkai rendőrségnek és leleplezi a nagyarányú zsircsempészetet, melyről egyik laptársunk a következőket írja:

„Ismert szabadkai cégek főnökei és ügynökök bejárák a tanácsot és onnan az összes nélkülözhető zsirt behozzák a városba. Itt apróbb pléhdobozokba helyezik a zsirt, amely aztán nagyobb papirdobozokba kerül és mint szárított sertéstrágyaminta kerül feladásra. Egy-egy ilyen szállítmány súlya 10—15 kiló. Sok száz ilyen dobozt adták eddig fel. A feladott küldemények egynehányzor egész vagonot foglaltak el és a bennük foglalt zsirnak értéke meghaladja a hétszázötvenezer koronát.

Egy ügynök, aki a napokban V. I. szabadkai nagybirtokosnál járt, hogy tőle nagyobb tételű zsirt vásároljon, az illetőnek a követ-

kezőket mondta: Megbizóm egy szabadkai nagykereskedő, aki az Orsz. Közélelmezési Hivataltól (?) megbízást kapott, hogy a Szabadkán található összes zsirt megvásárolja és Budapestre küldje fel. *Pénzünk van bőven. Egyik legtekintélyesebb szabadkai bank annyit ad, amennyi csak kell.*”

Ezért kell hát annak a sok szegény asszonynak sárban-vizben ácsorognia a városi zsirüzlet előtt! És ezért nem jut zsirhoz Szabadkán a hivatalnok-osztály!

— A szerbiai iskolák egyenjogúsítása. A bácskai iskolafentartó hatóságok érdekes iratot kaptak a vallás- és közoktatásügyi minisztériumból. A cs. és kir. hadsereg-főparancsnokság előterjesztésére Apponyi Albert a szerbiai cs. és kir. népiskoláknak, valamint a belgrádi cs. és kir. kormányzósági iskolának a megfelelő hazai tanintézetekkel szemben való egyenjogúságot, a bemutatott tantervek alapján megadta. Az erre vonatkozólag kiadott körrendeletet megküldte valamennyi egyházi főhatóságnak és az iskolák fölöttes hatóságának. Megjegyzi a miniszter, hogy ama szerb állampolgároknak, akik tanulmányaikat a monarchiában folytatni szándékoznak, az ehhez szükséges engedélyt a cs. és kir. katonai kormányzóság azzal a korlátozással adja meg, hogy olyan iskolát választanak, mely a monarchiában *szinmagyar, vagy szinnémet vidéken* fekszik.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyazintén szájpadiás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Szilánkok.

Ismét bezártak egy malmot.

A sok ezernyi rendszabály, melyeket a minisztériumokban az uralmi vágy féktelen kohójában kifőznek — valamennyiünk boldogítására — ezernyi alkalmat ad arra, hogy valahogyan csak lelépjünk arról a szűk örvényről, melyet e nehéz háborus napjainkban kiszabnak, hogy kövessünk.

A szabad mozgás természetes nekilendülési hiába, csak nem tudják megszokni a korlátlan uralmat, mely fölénk terpeszkedett a kivételes intézkedések szárnyain, hogy miként a héja leselkedjen egy őrizetlen pillanatunkra és tehetetlen áldozataként essünk telhetetlen vérszomjának.

Nem először kerül a héjakarok közé *Tumbász Sándor* Sándorkülvárosi malomtulajdonos, akit néhány nappal ezelőtt a gabona-örlés körül elkövetett kihágás miatt jelentettek fel. Valószínűen nagyobb mennyiségű gabonát fogadott el örlésre *Tumbász* az örletőktől, mint amennyit szabad lett volna az örlési tanusítvány értelmében.

A hatóság megneszlette, hogyan hogyan sem, de nagy razzitát tart a malomban; lemérik az ott található gabonamennyiséget, miközben valahol a gáton, ahol nem örködnek a közbiztonságra — talán éppen abban a pillanatban, amikor kisütik *Tumbász* bűnösségét — egy bicska furódik az emberi testbe. Hiába, ugy látszik, a hatóság is azt vallja: a gyomor mindenek előtt.

Zsirszállítás az éjben.

Lefülett csempészek Bács-tóvárosra és Palánkán.

Jó fogást csináltak e drága világban a titkosrendőrök Bács-tóvárosra. Tudomásukra jutott valahogyan, ami nem is lehetett nagyon nehéz, mert a dolog elég nyilvános volt, hogy a nevezett községben három-négy ember egy ottani szerb kiskereskedővel zsirt vásárol és egy kilóért 23 koronát is fizet a maximális 9 koronával szemben.

Ilyen jó ár ellenében többszörös községben is örömet vág-tak disznót és vitték a zsirt éjjel is Bács-tóvárosra. Sokan kilónként 8 koronáért (a maximális ár 6.80) vették az élsertést minden leszámítás nélkül, a zsirt eladták, úgy-hogy ingyen maradt nekik a hus.

A detektívek a pályaudvaron lefoglaltak körülbelül 100 méter-máza zsirt, mely szállításra készen állott a vagonban. Az ügynököknek, — illetve kereskedőnek ugyanis szállítási igazolványa volt. Állítólag minden kiló zsiron 2—3 korona haszna volt. És ez volt már az ötödik szállítmánya. Érdekes volna tudni, melyik az a központ avagy esetleg hadserogszállító, ki a maximális 9 korona helyett 25—26 koronát fizet vidéki ügynökeinek zsirért.

Az elesipett ügynöknél 86,000 korona pénzt találtak a titkosrendőrök, melyet írásaival együtt lefoglaltak. Ugyancsak zár alá helyezték a faluban a többi zsirvásárló készleteit is.

Ily eredményes munka után a detektívek átrándultak Palánkára, ahol szintén meglehetősen nyíltan már 24 koronáért veszik a zsirt. Itt egyelőre három helyen foglaltak le nagyobb mennyiségű zsirt.

NAPI HIREK.

WÜSCHT GYÖRGY

zenész barátomnak . . .

Mi szomorú!
Ez Euterpe lantja?
Sziveket rázó, szivekre ható.
Borus a hangja,
Titokzatos, méla,
Vajjon a földről, égből hallható?
Olyan sötét, mint csillagatlan éjjel,
Hol nimbusz-árnyak futnak szerte-
[széjjel,
De vigasztaló hajnalt soh'se lát.

Te vagy, te vagy?
Oh, mért oly keservesen?
Borus e honnak tiszta, kék ege.
— Kihalt a nemzet,
Árvák szava hangzik, —
Csatába ment már ifja, örege.
Szóljon vigan a zongorádnak húrja,
Kiderül majd hazánk kék ege újra
S redőktől ment lesz tiszta homloka.

Csizovszky Sándor.

— **Kitüntetések.** Az ellenségkel szemben vitéz magatartásáért a Signum Laudist kapta a kardoknál Trebitsch Leó 86 gyalogezredbeli tartalékos hadnagy. Ugyanabban a kitüntetésben részesült vitéz magatartásáért és kitűnő szolgálataért Bayer Rezső 23. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy. A koronás ezüst érdemkeresztet kapta a vitésségi érem szalagján Ula-jos Vince tartalékos szakaszvezető, címzetes őrmester, a 4. honvéd huszárezredben. az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismerésül. Ugyanezért az ezüst érdemkeresztet kapta a vitésségi érem szalagján Friss János tartalékos huszár, címzetes járőrvezető, a 4. honvéd huszárezredben. Vitézségéért nagyezüst érmet kapott a 4-es honvédhuszároknál Taskovics József szakaszvezető. Kisezüstöt kaptak: Matein Mility tartalékos hadnagy; Kmiti Mihály tartalékos hadapródjelölt és Serfűző István népfelkelő a 6. honvéd gyalogezredben. Tuba Lajos népfelkelő huszár, Pichi Péter és Karip Ferenc tartalékos huszárok a 4. honvéd huszárezredben.

— **A mezőgazdasági felmentések meghosszabbítása.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmányának határozatából sürgős kérelemmel fordult a honvédelmi miniszterhez a folyó hó végén lejáró mezőgazdasági érdekű felmentéseknek hivatalból való meghosszabbítása, továbbá a gőz- és motorképezések, fűtők és gépvezetők felmentésének állandósítása érdekében, minthogy a talajművelő munkálatok megkésése és azután a szántógépek elkerülhetetlen javítása a gazdasági gépezéseket állandóan nélkülözhetetlenek teszi a gazdasági üzemben. E felterjesztésére a honvédelmi miniszter azt a választ adta az OMGE-nak, hogy a f. hó végéig felmentett mezőgazdasági felmentésének hivatalból és általánosságban leendő meghosszabbítását illetőleg az illetékes tényezőkkel tárgyalásba bocsájtkozott, azonban ez a kérelem a katonai érdekekre, illetőleg különös tekintettel a jelenlegi hadihelyzetre, teljesíthető nem volt s így ezeknek az egyéneknek bevárásai engedély nem adható. Figyelemmel azonban az őszi gazdasági munkák elvégzésének nagy fontosságára s abból a célból, hogy a mezőgazdasági üzemeknek minél nagyobb

munkaerő legyen biztosítható, már a közelmúltban kiadott rendeletében intézkedett aziránt, hogy az előbbi rendelkezésektől eltérőleg azok, akiknek felmentése október hó 31-ig, illetve november 30-ig meghosszabbított, további felmentés végett bizonyos feltételek fenforgása s beigazolt nélkülözhetlenség esetében szabályszerű uton újból javaslatba hozathassanak.

— **Ki kapjon hadifoglyot?** A honvédelmi miniszter a polgármesterhez rendeletet intézett, amelyben közli, hogy tudomása szerint a munkabizottságok a foglyokat iparosokhoz, vendéglősökhöz és magánosokhoz adják ki. A miniszter figyelmezteti a munkabizottságokat, hogy elsősorban a mezőgazdákhoz utalják a foglyokat és más üzemek rendelkezésére csak abban az esetben bocsássanak munkaerőt, ha ez a mezőgazdasági érdek sérelme nélkül történhetik.

— **Városok újjászülése a háboru után.** A belügyminiszter, mint ismeretes, felhívta a városokat, hogy pénzügyeiktől tegyenek jelentést s egyúttal jelezzék, mekkorra összegre volna szükségük, hogy a háboru után a szükséges beruházásokat eszközölhessék. Pécs városának e célra körülbelül 26 millióra volna szüksége. Ebből az összegből a város hatósága építtetni akar békekötés után 3 népiskolát, kislakásokat az ipari és mezőgazdasági munkások részére, 10 új ovodát, csatornázatni akarja a várost, ezzel kapcsolatosan kibővített a vízvezetékét, a már meglévő villamosvasúthoz újabb vonalakat építtet, 3 kazsárnyát létesít, utépítéseket eszközöltet és végül körülbelül fél millió korona költséggel, a most készülő terv szerint akarja szabályozni a város határait. A tervbevitelt építkezéseket a város a békekötést követő 3 év alatt szeretné megvalósítani. Hát Szabadka?

— **A részeg ember sorsa.** Tegnap délután Vujkovics József 6-ik honvéd gyalogezredbeli katona a háboru miatti bánatában több bort ivott a kelleténél. A szeszivás estefelé annyira megártott, hogy mikor 10 óra körül egy bérkocsiról leaart szállni, oly szerencsétlenül esett le, hogy bal lába a bokánál eltörtött. Sérülésével beszállították a női tanítónőképzőben elhelyezett első számú tartalékkórházba.

— **Detektívek a vonatokon.** Most, hogy a vasuti lopások annyira elszaporodtak, hogy az utazás szinte veszedelemmel jár, a belügyminiszter elhatározta, hogy utazó detektíveket fog alkalmazni a vonatokon. A vasuti detektívek már november elsején megkezdtek próbaszolgálatukat, Egyelőre a Budapest—fiumei, Budapest—marcheggi, Budapest—brassói és Budapest—zimonyi személyvonatokon fog utazni két-két kipróbált titkosrendőr. A szolgálat rendszeresítését a próba eredményétől teszik függővé.

— **Kutyavásár a huspíacon.** (Levél a szerkesztőhöz.) Ma reggel, sőt nem csak ma, hanem minden nap, amikor huspíac van, az Eötvös-téren a husárusok sátrai között a szabadkai kóborkutyák zászlóalja diszfelvonulásokat tart a Csont generálisok tiszteletére. Mint olvastam a *Délvidékben*, az első állategészségügyi kerületet lezárták. A lezárásnak azonban — úgy lát-

szik — csak papirosan van nyoma, mert a kutyák — teljesen szabadon — nagy csapatokban árasztják el az utcákat. Azt hiszem mindenki, de legalább is én, ha találkozok egy kutyával, megborzong attól a gondolattól, hogy egy kutyaharapás miatt kiállja a Pasteur-intézetben ezután biztosított fájdalomakat, melyek a veszettség elleni oltással járnak. — Tudjuk, hogy a szabadkai kutyapécérek most valahol Volhyniában muszkákra vadásznak. Ez azonban nem elegendő nekünk itthonmaradottnak arra, hogy biztonságban érezzük magunkat. Követeljük a legszigorubb intézkedéseket a kóbor kutyák elfogatására. Kérem a tek. Szerkesztő urat — a közérdekre való tekintettel — soraim leközlésére. *Tisztelettel, dr. S. D.*

SPORT.

A szabadkai futballegyesületek nem mérköznek a Bácskával.

Vasárnap délutánra a Bácska SzAC. intézője nem kötött le egyetlen fővárosi I. osztályu egyesület I. csapatát sem. Már ILSz. mérkőzése előtt, mint Bácska benünket informált, nem szándékoztak több fővárosi csapattal mérkőzni. Ellenben sokat fáradoztak azon, hogy szabadkai csapatot nyerjenek meg mérkőzésre, vasárnap délutánra. Bácska elsőnek a szabadkai SE. el tárgyalta. A fölmerült ellentétek miatt ebből a mérkőzésből azonban semmi sem lesz. Még a tavasszal — ugyanis — a Bácska rendezett egy mérkőzést a sporttal. Az akkori megállapodás szerint az őszi revánsmérkőzés bevétele, a Sport-Egyesület illette volna meg. Az ellentétet Bácska vezetőségében beállott változás teremtette. A mostani vezetőség ugyanis nem volt hajlandó teljesíteni a tavaszi megállapodás feltételeit, hivatkozván arra, hogy most újak a vezetők, noha a vezetőség mindenkor az egyesület nevében és nem a saját pressziójára rendelkezik. A Bácska tehát kitett magáért.

Miután a szabadkai SE. nem volt hajlandó mérkőzni, Bácska megkereste a szabadkai MTE-t. Azonban MTE-vel sem tudtak megállapodni. Itt már nem a mérkőzés jövedelme döntötte el a mérkőzés sorsát, hanem a Bácska játékosainak majdnem mindenkor divó durvasága dominálta a tárgyalásokat. Noha talán ennek kijelentése nem is történt meg ily határozott formában, — értesülésünk szerint — egyedüli oka ez annak, hogy MTE. sem mérkőzik a Bácskával.

Szerdán, csütörtön és pénteken

40 hadiárva

felruházására jótékony célu előadás dr. Biró Károly udv. tan. polg. védnöksége alatt színpadon kerül a Phönix-filmgyár remeke

Utolsó hajnal

Rejtelmes történet négy felv. a

LIFKÁBAN.

Közgazdaság.

Horvát Országos Bank R. T. Osijek; alaptőkeemelése. E társaság, melynek Szabankán is van fióktelepe, f. hó 11-én Weismayer Oszkár elnöklété mellett megtartott rendkívüli közgyűlése alkalmával elhatározta, hogy eddigi kor. 10.000.000 részvénytőkéjét K 20.000.000-ra emeli fel. E tőkeemelésművelet végrehajtása után a Horvát Országos Bank kb. 29 millió korona kimutatott saját tőke felett fog rendelkezni. A részletes kibocsátási módokat lapunk hirdetései rovatában közöltük. Az igazgatóság eme jelentékeny tőkeemelést a közzgazdasági viszonyok a háboru által bekövetkezett és bizonyára még évekig tartó gyökeres megváltozásával indokolja. Az összes forgalmi értékek jelentékenyen emelkednek, mely körülménnyel az igazgatóságnak annál inkább számolnia kell, mert az intézet számos jelentős és virágzó iparvállalattal áll szoros összeköttetésben, melynek üzleti forgalma szintén a megváltozott viszonyok következtében bizonyára tetemesen és állandóan növekedni fog. Ettől eltekintve még több egyéb körülmény is indokolja a tőkeemelést, ugymint a bank központja és fiókjai folyó üzletének állandó és sikerekkel egybekötött szaporodása, amely emelkedő üzleti forgalom a háboru lezajlása után nemcsak hogy megmaradand, hanem a bank szilárd és széles megalapozottsága folytán bizonyára még csak növekedni fog. Különösen hivatkozhatik a bank igazgatósága nagy előnyös erdő- és fa vállalkozásaira, melyek a banknak évek sorára jelentékeny hozamokat biztosítanak. Az intézet ezen üzletága szerény kezdetekből immár nagyszabású és tartós üzleti ággá fejlődött ki. Ilyen körülmények között az igazgatóság bizván hiszi, hogy állandóan abban a helyzetben leend, miszerint a részvényesek jogos követelményeinek a megnagyobbodott részvénytőke mellett is meg fog felelhetni.

Korzó Mozi
músora.

Szerdától—vasárnapig:

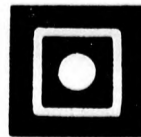
A szezon meglepetése!

Fedák Sári

első fellépte. britiáns alakítása: A

Három hét

Dráma 5 rézben. ELINOR GLYN világbirú regénge.

Előadások kezdete d.u. 5 és 8-kor.

38. Novemb. 16.

Mozgófényképszínház.

LIFKA MOZI HETI MŰSORA

14-15-16: *Az utolsó hajnal.* Rejtélyes történet 4 felv. Phoenix film. 40 hadiárva felruházására jótékony célú eladás védnök dr. Biró Károly udv. tan. polgármester.
17-18: *Éjjel után* detektív dráma 4 felv. és a *Bakfis napló* vigj. 3 felv.

KORZÓ MOZI MŰSORA:

Szerda—vasárnap: *Fedák Sári első fellépte.* A szezon művészi eseménye, legelragadóbb magyar film: *Három hét.* Irta: Elynor Glyn.
Hétfő—szerda: *Raskolnikov* (Bün és bűnhődés). Dostojevszkij szenzációs regénye.

— Fedák Sári premierje. A felkötözött érdeklődés izgalma előzte meg tegnap délután és este a Korzó Moziban Fedák Sári „Három hét” című filmjének a bemutatóját. Napokkal ez előtt terjedt a híre annak, hogy Fedák Sári nem csak játékokban, de öltözékeiben is olyant nyújt, amilyent az ő legforróbb színházi estéin sem láttak s hogy mindezekhez a darab ragyogó kiállítására, a felvételek megkapó szépsége, a rendezés nagyszerűsége oly keretet ad, mely a magyar filmművészet alkotásaiban páratlanul áll. És a várakozásnak Fedák Sári filmje a szenzációs erejével felelt meg, a premier zsúfolt háza az elragadtatás lenyűgöző hatása alatt élvezte a nagyszerű darab szebbnél-szebb jeleneteit. A Korzó-Mozi érthetően tüzte ki egész hétre és vasárnapra Fedák Sári rendkívül sikert aratott filmjét, mert csak így nyújthat módot arra, hogy a megnyilvánult vidéki érdeklődést kielégítse. Jegy elővétel a pénztárnál eszközölhető.

Nyomatott a kiadó tulajdonosa, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felolós szerkesztőnk telefonszáma: **Pallas 34.**

MOZGO

Szerdán csütörtökön:

Könyelmű fiú

dráma 3 felv. és a fényes kisérő műsor.

Eladások kezdete: hétköznapi fel 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Szőlő eladás

10 és fél kapa szép fekvésű majsai-úti szőlő 7000 koronáért családi okok miatt eladó. Közvetítők díjazatnak. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

Berkes F. Béla könyvkötészete

a szt. ferencrendiek templomával szemben. Mérsékelt árban gyorsan csinosan és izlésesen készit üzleti könyvet, könyvtárat, folyóiratot, imakönyvet, tankönyvek bekötését, írómappát, paspattut, gobelineket rajzok és tervrajzok felírását s minden e szakba vágó munkát. Ugyanott **tanuló felvételik.**

SZÖRMÉKET

legszebben átalakit

KERTÉSZ MIKLÓS divatszűcs
Vörösmarty-utca 52. szám.

Uj magyar Vöröskereszt sorsjegy!

Részletfizetésre:

2 drb 25 havi részlet á 6 korona
5 drb 24 havi részlet á 15 korona
10 drb 30 havi részlet á 25 korona
Az első részlet kifizetésénél átadom a törvény értelmében kiállított részletet, úgy hogy a legközelebbi huzásban már résztvesz. Évenként 5 huzás, az első huzás dec. 5-én. Vidéki megrendeslek portómentesen.
Kapható

a **Kunetz-Bankban** Szabadka, Eötvös-utca.

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigarettá a hüvelyt. Eredeti vergő-papíron készült, békaidőtől való jóminőségű hüvely, 1 doboz **100 hüvely, 60 fillér.** 1000-kint 50% engedmény. Családi levélpapír, **100 levélpapír és 100 boríték** (a boríték selyembe-téti) **5 kor. 50 fill.** mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más ujdonságok darabja 10 fillér. Névjegyek azonnal izlésesen készülnek. Író- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, papírkereskedése és könyvnyomdája. Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Faszén eladó

Bánó és Bröder cégnél
Telefon 4-46. Kossuth-utca.

Ujságkihordó

leány felvétetik a „DÉLVIDÉK” kiadóhivatalában.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!
A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zárnoki és nagyderzsai birtokok elkelték. Az eladást a tulajdonos pénzügyintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legelőjesebb megelőgedésére.
E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

Kiskertések figyelmébe!

Most is vethető bősérmő ujszándi **spenotmag** negyedliterenkint 2 koronáért kapható IV. kőr, Beresényi-utca 637. szám alatt.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-, bársony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utólrhetetlen olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyszintén szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffed készülnék.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk. éjjel	8:67
Cservendka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45
A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig	

Horvát Országos Bank R. T.

Hirdetmény.

A f. évi november 11-én megtartott rendkívüli közgyűlés elhatározta, miszerint a bank alaptőkéjét **50,000** arb 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által **10,000,000** koronáról **20,000,000** koronára felemeli és e művelet végrehajtására az igazgatóságot hatalmazza fel.
Ezen határozat alapján az említett részvények, melyek a részvénytársaság üzleti eredményeiben 1918. január 1-től kezdődőleg részvételnek, a régi részvények birtokosainak a következő feltételek mellett ajánlatnak fel:

1. Minden egyes részvény után egy új részvény jegyezhető.
2. Az átvételi árfolyam **345** koronában állapítatik meg.
3. Az elővételi jog f. évi november 25-től december 10-ig bezárólag gyakorlandó és a régi részvények, szolványok nélkül, a jegyzési helyeken az elővételi jog gyakorlásának előjegyzése céljából egyidejűleg bemutatandó. Folyó évi december 10-ke után az elővételi jog megszűnik.
4. Jegyzési, illetve fizetési helyek a következők:

Horvát Országos Bank R. T. Osijek és ennek fiokjai Zágráb, Szabadka, Cirkvenica, Novi Živnostniská Banka Prag, Živnostenská Banka Fililale, Wien, Országos Iparbank R. T., Budapest.

5. Az új részvényekre a befizetések a következők módon teljesítendők:
Az I. részlet K 172,50 az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg.
A II. részlet K 172,50 január 21-én esedékes.

A részletek késedelmes befizetése, vagy a befizetések elmulasztása az alapszabályok 15-ik §-ának alkalmazását vonja maga után.

6. A teljesített befizetésekről ideiglenes elismervényak adatkak ki, melyek későbbi közzététel szerint megfelelő számú részvényekre kicserélhetnek.

Az aláírásához szükséges nyomtatványok a fenti intézetek pénztárainál díjmentesen rendelkezésre állanak.
Osijek, 1917. november 12-én.

Az igazgatóság.

Eladó

jászol, ajtó és ablak.
Cím: III. Béla utca 755. sz.

A cs. és kir. 23. gyalogezred

HADIALBUMA.

Szerkesztette:
Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 harctéri kép és rajz, 100 érdekes cikk és vers.

A világháború első két évében kiütetett és elesett 23. as hősök irásában és képben megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől.

A számos díszes kiállítású csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Tábori posta 632.

Raffia nincs és nem is lesz!

Nyersanyaghiány miatt a papírszárga ára maapról-napra emelkedik. Mindenki lássa el magát előre

„PATRIA” szállítóközbő papírszárgával.

Ára 100 kg-ként 520 korona. Kapható Gottlieb és Schmiel „Patria parírszárga” eladási irodája. Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 6. sz.